

PÉNZMOSÁS ELLENI IRÁNYELVEK: ALAPVETÉSEK

1. rész: Bevezetés a pénzmosás elleni irányelvekbe kamarai tag könyvvizsgálók¹ részére

MI A PÉNZMOSÁS?

A pénzmosás folyamata során a nem tiszta pénzeket törvényesnek tűnő pénzeszközökké alakítják, amelyeket ennek eredményeképpen úgy lehet felhasználni, mintha törvényes forrásból származnának. A pénzmosás törvényesíti a bűncselekményekből származó bevételeket és lehetővé teszi a drogbandák, emberkereskedők és egyéb bűnözők számára, hogy tevékenységeiket bővítsék és profitáljanak is azokból. A becslések szerint a pénzmosás éves mértéke globális szinten potenciálisan meghaladhatja az 1 billió USA-dollárt.*

* Az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala

Mire szolgál ez az útmutató?

Ez a sorozat a kamarai tag könyvvizsgálóknak kíván segítséget nyújtani ahhoz, hogy jobban megértsék, hogyan működik és milyen kockázatokat jelent számukra a pénzmosás, valamint, hogy mit tehetnek e kockázatok mérséklése és a közérdek védelme érdekében.

Hozzáférhető és könnyen használható kiadvány készítése volt a cél. Ebből kifolyólag nem tudtunk kitérni minden témára vagy a helyi előírásokra. Ehelyett a könyvvizsgálók esetében felmerülő szakmai kérdésekre összpontosítottunk.

Miért fontos ez a könyvvizsgálók számára?

A pénzmosás elleni harc nem csupán megfelelőségi kérdés. A gazdasági bűnözés, beleértve a pénzmosást is, több polgárt és gyakrabban érint, mint bármely egyéb biztonsági fenyegetés. A pénzmosás a társadalom szélesebb köreit korrodálja, legyen szó magas értékű ingatlanba történő illegális befektetésekről, vagy hátrányos helyzetű környéken kábítószerhez kapcsolódóan elharapózott erőszakról, vagy az emberkereskedelem és a modern kori rabszolgaság által okozott traumáról. Az érintett bűnözők a közösségek legsebezhetőbb tagjait használják ki, tevékenységük nyomán az utcák megtelnek illegális droggal, erőszakkal, felsértve ezzel a társadalom szövetekét.

A köz érdekében tevékenykedő szakmaként ki kell vennünk részünket a társadalom biztonságának megőrzéséből. A pénzügyi rendszer őrzőként a kamarai tag könyvvizsgálók jelentik azt az első védvonalat, amely megakadályozhatja, hogy az illegális pénzeszközök bekerüljenek a gazdaság vérkeringésébe.

Mi a pénzmosás kockázata?

A pénzmosás a kamarai tag könyvvizsgálók számára három fő kockázatot teremt. A könyvvizsgálókat:

- felhasználhatják a pénzmosáshoz (pl. ha a bűncselekményből származó jövedelmeket bankszámlán tartják vagy szerepet vállalnak olyan megállapodásban, amely elrejtí a bűncselekményből származó jövedelmek tényleges tulajdonosát)
- felhasználhatja egy másik személy a pénzmosás megkönnyítésére (pl. ha pénzmosásra használt céget hoznak létre vagy bemutatnak egy pénzmosást végző személyt egy másik szakmai tanácsadónak)
- jogi, szabályozói vagy reputációs kár érheti, ha ügyfele (vagy annak egy vagy több társa) pénzmosásban érintett, és ő nem vette észre a figyelmeztető jeleket és nem jelentette azokat.

¹ A magyar fordítás kiadójának megjegyzése: *Kamarai tag könyvvizsgáló^[2]—Olyan személy, aki tagja a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) valamely tagszervezetének.* (Hiv.: Glosszárium, illetve IESBA „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyve)

HOGYAN MŰKÖDIK A PÉNZMOSÁS?

A pénzmosás lényege, hogy az illegális tevékenységből származó bevételeket leválasztják a mögöttes bűncselekménytől elhelyezés, rétegezés és a legális pénzügyi rendszerbe történő integrálás révén.

ELHELYEZÉS

A pénzmosást végző személy bevezeti az illegális nyereséget a pénzügyi rendszerbe. Ez történhet úgy is, hogy nagy összegű készpénzt kevésbé gyanús kisebb összegekre osztanak, amelyeket aztán közvetlenül bankszámlákra helyeznek el, vagy pénzügyi eszközök sorozatát vásárolják fel (csekkek, postautalványok stb.), amelyeket aztán egy másik helyszínen váltanak be és helyeznek el számlákra. Lehetséges módszerek:

- Valuta- és címletátváltás
- Készpénzszállítás
- Készpénzbetétek

RÉTEGZÉS

A pénzmosást végző személy a pénzeszközök sorozatos átváltásával vagy mozgatásával próbálja távolítani a pénzeszközöket a forrásuktól. A pénzeszközöket át lehet csatornázni befektetési instrumentumok adásvételén keresztül is, vagy az is előfordulhat, hogy a pénzmosást végző személy egyszerűen csak keresztülutalja azokat a világ különböző pontjain lévő bankoknál tartott számlák sorozatán. A több helyen szétszórt számlák pénzmosásra történő alkalmazása különösen azokban a joghatóságokban elterjedt, amelyek nem működnek együtt a pénzmosás elleni nyomozásokban. Néhány esetben a pénzmosást végző személy az átutalásokat árukért vagy szolgáltatásokért cserében történő fizetesként álcázhatja, így módon keltve azok legális látszatát. Lehetséges módszerek:

- Elektronikus átutalások
- Készpénzkivétel
- Számlák felosztása és egyesítése

INTEGRÁLÁS

Az illegális pénzeszközök visszakérülnek a legális gazdaságba. Befektethetők ingatlanba, luxuscikkbe és vállalkozásokba. Lehetséges módszerek:

- Fiktív hitelek/forgalom/szerződések
- Eszközök tulajdonosának elfedése
- Felhasználás harmadik felekkel kötött ügyletekben

² A magyar fordítás kiadójának megjegyzése: A gyanús tevékenységről szóló jelentéstételre vonatkozó eljárások Magyarországon a 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) 30-36.§-aiban előírt bejelentési kötelezettség és annak a törvényben előírt módon való teljesítése.

International Federation of Accountants®
529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | @ifac | company/ifac

A FŐBB PÉNZMOSÁS ELLENI IRÁNYELVEK KÖNYVVIZSGÁLÓK SZÁMÁRA

Vevő- vagy ügyfélátvilágítás

Az ügyfélátvilágítás célja az ügyfél kilétének és üzleti tevékenységeinek megismerése és megértése, valamint mindezek fényében azon kockázat felmérése, hogy az ügyfél érintett lehet-e pénzmosásban vagy megpróbálhatja-e felhasználni a könyvvizsgálót arra, hogy ilyen tevékenységhez asszisztáljon.

Politikai közszereplő

A politikai közszereplő olyan személy, aki fontos közfeladatokat lát el, például politikus vagy állami szervezet vezetője. A politikai közszereplőknél és családtagjaiknál további átvilágításra lehet szükség a megvesztegetés és a korrupció kockázata miatt.

Folyamatos nyomon követés

Amellett, hogy az új ügyfeleket át kell világítani, fontos a meglévő ügyfelek átvilágításának aktualizálása is, különösen akkor, ha a tulajdonos vagy a tevékenység megváltozik. Ez sok joghatóság területén szabályozói előírás.

Gyanús tevékenységek jelentése

Néhány országban a könyvvizsgálókat jogszabály kötelezi arra, hogy a pénzmosás gyanúját jelentsék az illetékes pénzügyi hírszerző egységnek. Ezek az úgynevezett „gyanús tevékenységekről szóló jelentések”.

Mit mond a pénzmosásról a Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak?

A szakmai magatartás alapelve megköveteli a kamarai tag könyvvizsgálóktól a vonatkozó törvények és szabályozások betartását. A Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete (IESBA) által kiadott kódexben a jogszabályoknak és szabályozásoknak való meg nem felelésről (NOCLAR) szóló rendelkezés szerint a kamarai tag könyvvizsgálók etikai kötelessége, hogy jelezzék, ha a jogszabályoknak és szabályozásoknak való meg nem felelés jut a tudomásukra vagy felmerül annak gyanúja, beleértve a pénzmosással kapcsolatos eseteket is. További információért lásd az IESBA NOCLAR ismertetőjét*, valamint az IFAC és az IESBA értelmezést és tudatosságot elősegítő „A kódex felfedezése” c. sorozatának 8. ** és 9. *** részét.

* <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IESBA-NOCLAR-Fact-Sheet.pdf>

** <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/Exploring-the-IESBA-Code-Installment-8-of-12-NOCLAR-for-PAIBs.pdf>

*** <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/Exploring-the-IESBA-Code-Installment-9-of-12-NOCLAR-for-PAPPs.pdf>

TOVÁBBI SEGÉDANYAGOK

Általános pénzmosás elleni iránymutatásért lásd a Pénzügyi Akciócsoport (FATF) * „*Iránymutatás a kockázatalapú megközelítéshez a könyvvizsgálói szakma részére*” c. kiadványát**. Etikai vonatkozású kérdésekben lásd az IESBA Etikai Kódexet. Részletes helyi információért, beleértve a vonatkozó szabályozói előírásokat is, forduljon könyvvizsgálói szakmai szervezetéhez.

* Financial Action Task Force

** <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA-Accounting-Profession.pdf>

www.icaew.com
@icaew | company/icaew

Az International Federation of Accountants (IFAC) által 2020 szeptemberében angol nyelven kiadott, jelen *„Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 1. rész - Bevezetés a pénzmosás elleni irányelvekbe kamarai tag könyvvizsgálók részére”* szakmai anyagot a Magyar Könyvvizsgálói Kamara fordította magyarra 2021. áprilisában és annak reprodukálása az IFAC engedélyével történt. Minden IFAC kiadvány jóváhagyott szövege az IFAC által angol nyelven kiadott szöveg. Az IFAC nem vállal felelősséget a fordítás pontosságáért és teljességéért, valamint az olyan lépésekért, amelyekre annak eredményeképpen kerülhet sor.

„Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 1. rész - Bevezetés a pénzmosás elleni irányelvekbe kamarai tag könyvvizsgálók részére” szakmai anyag angol nyelvű szövege © 2020 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

„Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 1. rész - Bevezetés a pénzmosás elleni irányelvekbe kamarai tag könyvvizsgálók részére” szakmai anyag magyar nyelvű szövege © 2021 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

Eredeti cím: *Anti_Money Laundering, The Basics: Instalment 1 – Introduction to Anti-Money Laundering for Professional Accountants (September 2020)*

A jelen dokumentum sokszorosítására, tárolására, átadására vagy más hasonló felhasználására vonatkozó engedély a következő címen kérhető: Permissions@ifac.org